

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри
фізичної терапії, ерготерапії

_____ 2019 р. протокол № _

Зав. каф _____ Коритко З. І.

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ

з навчальної дисципліни

«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В НЕЙРОРЕАБІЛІТАЦІЇ»

рівень вищої освіти «магістр»

для студентів 5 курсу факультету ФТіЕТ, ФПіЗО

©доц. Крук Б. Р.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ФТіЕТ	ФПіЗО
1	Анатомічні і фізіологічні особливості головного мозку	5	10
2	Кровообіг головного мозку	5	5
3	Гострі порушення мозкового кровообігу	10	15
4	Реабілітаційне обстеження хворих з ГПМК	10	15
5	Реабілітаційні втручання хворих з ГПМК	40	40
6	Фізіологія та анатомія спинного мозку.	10	15
7	Реабілітаційне обстеження хворих з ХСМТ	30	30
8	Реабілітаційне втручання хворих з ХСМТ	40	40
	Разом	140	170

Конспекти самопідготовки (у відповідності до запитань у межах тем, які розглядаються на лекційних та семінарських заняттях).

Тема № 1. АНАТОМІЧНІ І ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Студенту необхідно опрацювати матеріали стосовно особливостей будови головного мозку. Фізіологічних особливостей діяльності головного мозку. Знати розташування функціональних зон головного мозку та особливості діяльності соматичної та вегетативної нервової систем.

Тема № 2. КРОВОПОСТАЧАННЯ ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Студенту необхідно опрацювати матеріали стосовно особливостей кровопостачання головного мозку. Знати основні артерії та вени головного мозку.

Тема № 3. ГОСТРІ ПОРУШЕННЯ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ

Студенту необхідно опрацювати матеріали стосовно етіологічних чинників виникнення гострих порушень головного мозку (ГПМК), класифікації ГПМК, клінічні особливості перебігу перехідних порушень кровопостачання головного мозку, крововиливів головного мозку, ішемічних інсультів.

Тема № 4. РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРИХ З ГПМК

Студенту необхідно опрацювати матеріал щодо сучасних інструментальних та неінструментальних методик обстеження та оцінки порушень у хворих з ГПМК. Неврологічне обстеження, обстеження рухової сфери (сили м'язів, тонусу та спастичності м'язів, рівноваги та балансу). Оцінка ризиків падіння та стадії відновлення неврологічного дефіциту. Оцінка рівня володіння функціональними руховими навичками, оцінка рівня самостійності та незалежності у виконанні побутових дій.

Тема № 5. РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ВТРУЧАННЯ ХВОРИХ З ГПМК

Студенту необхідно опрацювати матеріал щодо принципів фізичної реабілітації осіб з ГПМК знати про позитивні та негативні прогностичні фактори відновлення. Цілі фізичної реабілітації осіб з ГПМК. Протипокази до занять фізичної реабілітації осіб з ГПМК. Особливості організації реабілітації осіб з ГПМК. Особливості розвитку фізичних якостей та навчання рухових навичок, навичок переміщення і ходи у осіб з ГПМК

Тема № 6. ФІЗІОЛОГІЯ ТА АНАТОМІЯ СПИННОГО МОЗКУ

Студенту необхідно опрацювати матеріали стосовно особливостей будови спинного мозку. Особливості будови та функції аферентних та еферентних спинномозкових шляхів. Особливості кровопостачання спинного мозку.

Тема № 7. РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРИХ З ХСМТ

Студенту необхідно опрацювати матеріали стосовно особливостей неврологічного обстеження осіб з ХСМТ. Оцінки важкості неврологічного дефіциту, тестування сили м'язів, спастичності, амплітуди рухів, рівня володіння навичками переміщення та пересування. Обстеження функції ходи.

Тема № 8. РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ВТРУЧАННЯ ХВОРИХ З ХСМТ

Студенту необхідно опрацювати матеріал що до принципів фізичної реабілітації осіб з ХСМТ. Особливості прогнозування результатів реабілітації та особливості планування фізичної реабілітації осіб з ХСМТ. Профілактика вторинних ускладнень у осіб з ХСМТ. Розвиток фізичних якостей та особливості навчання навичок переміщення та пересування. Навчання та

відновлення функції ходи. Особливості фізичної реабілітації при центральних та периферичних паралічах.

Рекомендована література:

Основна:

1. Білянський О. Ю. Методика фізичної реабілітації осіб другого зрілого віку після мозкового ішемічного інсульту : метод. посіб. / Білянський О. Ю., Куц О. С. – Дрогобич : Відродження, 2007. – 137 с.
2. Епифанов В. А. Реабилитация больных, перенесших инсульт / В. А. Епифанов. – Москва : МЕДпресс-информ, 2006. – 256 с.
3. Крук Б. Нові технології фізичної реабілітації неповноосправних осіб з хреботно-спинномозковою травмою шийного відділу : навч. посіб. / Богдан Крук, Олександр Куц. – Львів : Українські технології, 2006. – 135 с.
4. Кобелев С. Фізична реабілітація осіб з травмою грудного та поперекового відділів хребта і спинного мозку : метод. посіб. для студ. ВНЗ фіз. профілю / Степан Кобелев. – Львів : ПП Сорока, 2005. – 88 с.
5. Рокошевська В. Фізична реабілітація хворих після перенесеного мозкового геморагічного інсульту в умовах стаціонару : метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фізкульт. профілю / Віра Рокошевська. – Львів, 2010. – 93 с.
6. Кадыков А. С. Реабилитация неврологических больных / А. С. Кадыков, Л. А. Черникова, Н. В. Шахпаронов. – Москва : МЕДпресс-информ, 2008. – 560 с.
7. Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmit. Physical rehabilitation: assessment and treatment / [edited by] – 4th ed. 2002. – 1053 p.
8. Шевага В. М. Неврологічні прояви захворювань судин головного мозку, їх діагностика та лікування: Курс вибраних лекцій. – Львів, 1998. – 43 с.
9. Шевага В. М. Травма хребта та спинного мозку / В. М. Шевага // Курс вибраних лекцій. – Львів 1996. – 8 с.
10. Шевага В.М. Невропатологія : підручник / Шевага В.М., Паєнок А.В., Задорожна Б.В. – Київ : Медицина, 2009. – 656 с.
11. [Шевага В.М.](#) Захворювання нервової системи: підручник / [Шевага В.М.](#), [Паєнок А.В.](#) – Львів : Світ, 2004.
12. Шевага В. М. Особливості діагностики ранніх післяінсультних депресивних розладів / В. М. Шевага, А. В. Паєнок, Р. В. Кухленко // Клінічна та експериментальна патологія. – 2013. – № 1. – С. 119–121.
13. Шевага В. Н. [Ранние и отдаленные последствия черепно-мозговой травмы: медико-социальные аспекты и возможности нейропротекции](#) / В. Н. Шевага // Здоровье Украины. – 2009. – № 5.

Допоміжна:

1. Белова А. Н. Шкалы, тесты и опросники в реабилитации больных / А. Н. Белова, О. Н. Щепетова. – Москва : Антидор, 2002. – С. 53–55.
2. Анатомія людини : навч. посіб. / М. Я. Гриньків, Ф. В. Музика, С. М. Маєвська, Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 128 с.
3. Виленский Б. С. Инсульт: профилактика, диагностика, лечение / Б. С. Виленский. – Санкт-Петербург : Искусство России, 1999. – 336 с.
4. Гергіль О. Використання шкали spinal cord independence measure (SCIM) для оцінювання рівня незалежності осіб з хреботно-спинномозковою травмою /

- Олег Гергіль, Богдан Крук // Молода спортивна наука України : зб. тез доп. / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2017. – Вип. 21, т. 3. – С. 86.
5. Гриньків М. Нормальна анатомія : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 224 с.
  6. Гэллі Р. Л., Спай Д. У., Симон Р. Р. Неотложная ортопедия. Позвоночник: Пер. с англ. – М.: Медицина, 1995. – 432 с.: ил
  7. Демиденко Т.Д. Реабилитация при цереброваскулярной патологии. – Ленинград : Медицина, 1989. – 208с.:ил
  8. Дмитрук М. Типові порушення функції ходьби в осіб після перенесеного мозкового інсульту / Михайло Дмитрук, Віра Рокошевська // Молода спортивна наука України : зб. тез доп. / за заг. ред. Євгена Приступи. - Львів, 2017. - Вип. 21, т. 3. - С. 87.
  9. Кадыков А.С. Ранняя реабилитация больных с нарушениями мозгового кровообращения// Ж. неврологии и психиатрии. – 1997. - № 1. – С. 12–19.
  10. Качесов В. А. Основы интенсивной реабилитации. Травма позвоночника и спинного мезга / В. А. Качесов. – Санкт-Петербург : ЭЛБИ-СПб., 2003. – 128 с.
  11. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
  12. Коритко З. І. Медико-біологічні основи фізичного виховання / З. І. Коритко. – Львів, 2002. – 51 с.
  13. Крук Б. Р. Влияние экспериментальной методики физической реабилитации на состояние мышечной системы у лиц с травмой шейного отдела при условиях совершенствования построения реабилитационного процесса / Крук Б. Р., Гунц В. Д. // Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта. – 2007.
  14. Крук Б. Вплив експериментальної методики фізичної реабілітації на стан респіраторної системи в осіб із хребетно-спинномозковою травмою шийного відділу хребта / Богдан Крук // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2005. – Вип. 9 , т. 2. – С. 37–42.
  15. Крук Б. Рекомендації щодо використання вправ, спрямованих на розвиток сили м'язів, у фізичній реабілітації осіб із хребетно-спинномозковою травмою / Богдан Крук // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2004. – Вип. 8, т. 2. – С. 202–205.
  16. Крук Б. Характеристика осіб, залучених до фізичної реабілітації з наслідками гострої спинно-мозкової травми у шийному відділі хребта / Богдан Крук // Молода спортивна наука України : зб. наук. ст. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2003. – Вип. 7 , т. 1. – С. 292–294.
  17. Крук БР. Визначення вихідного рівня показників рухової функції осіб з хребетноспинномозковою травмою шийного відділу в післяопераційний період. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту : зб. наук. пр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків, 2004. – № 15. – С. 70–74.
  18. Крук Б. Фізична терапія при порушенні діяльності нервової системи / Б. Крук // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні : зб. наук. пр. – Рівне, 2003. – Ч. 2. – С. 161–165.

19. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.
20. Лікувальна фізична культура при захворюваннях нервової системи : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 18 с.
21. Лікувальна фізична культура при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 31 с.
22. Мазепа М. А. Загальний огляд хворого : метод. вказівка / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 3 с.
23. Мазепа М. А. Огляд окремих частин тіла : метод. вказівка / М. А. Мазепа. – Львів, 2018. – 2 с.
24. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
25. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків., Т. М. Куцериб – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
26. Мухін В.М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2000. – 400 с.
27. Осложнения, влияющие на эффективность реабилитации в раннем периоде церебрального инсульта / Крищонас А.Й., Савыцкас Р.Ю., Гуденайте Р.В., Палубинскас М.Б. // Инсульт. – 2002. – № 5. – С. 56 – 60.
28. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації / Гері Окамото. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2002. – 325 с.
29. Паєнок О. С. Провідні шляхи головного і спинного мозку / О. С. Паєнок. – Львів, 2017.
30. Паєнок О. Пухлини головного та спинного мозку / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
31. Паєнок О. Загальний огляд нервової системи. Головний і спинний мозок / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
32. Паєнок О. Черепно-мозкова травма. Травми хребта та спинного мозку / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
33. Паєнок О. Вегетативна нервова система. Її будова і функція / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
34. Паєнок О. Гострі порушення мозкового кровообігу за ішемічним та геморагічним типом / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
35. Паєнок О. Кровообіг головного та спинного мозку. Синдроми ураження окремих артерій мозку / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
36. Паєнок О. Невропатії та поліневропатії. Ураження периферичної нервової системи при остеохондрозі. Рентгендіагностика / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
37. Попов С. Н. Физическая реабилитация : учебник / С. Н. Попов. – Ростов на Дону : Феникс, 1999 – 608 с.
38. Рокошевська В. Застосування моделі міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у фізичній терапії осіб після перенесеного мозкового інсульту / Віра Рокошевська, Богдан Крук // Сучасні тенденції у

- практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. – Львів, 2016. – С. 50–52.
39. Росолянка Н. Клінічні тести для визначення стану рівноваги та координації в осіб із неврологічним дефіцитом / Наталія Росолянка // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2018. – № 1(31). – С. 37–44.
  40. Реабилитация больных с постинсультными параличами и парезами : метод. реком. – Москва, 1976 – 103 с.
  41. Триумфов А. В. Топическая диагностика заболеваний нервной системы / А. В. Триумфов. – 4-е изд. – Ленинград : Медгиз, 1959. – 276 с., ил.
  42. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
  43. Тиравська О. Вихідні показники функціонального стану опорно-рухового апарату осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. - Л., 2012. - Вип. 16, т. 3. - С. 236–241.
  44. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Л., 2009. - Вип. 13, т. 3. - С. 171 - 175.
  45. Ярош О. А. Нервові хвороби / Ярош О. А., Криворучко І. Ф. – Київ : Вища школа, 1993. – 487 с.
  46. Dmytruk M. B. Algorithm for selecting clinical instruments for the assessment of walking function in post-stroke patients / Dmytruk Mykhailo Bogdanovych, Rokoshevskaya Vira Viktorivna // Journal of Physical Education and Sport. – 2019. – Vol. 19, is. 1. – P. 710–715.
  47. Hammell K. W. Spinal Cord Injury Rehabilitation // Chapman & Hall – 1995. 61 – 65s.
  48. Palmer M. L., Toms J. E. Manual For Functional Training // F.A. Davis Company. – 1992. 12 – 13 s.
  49. Jaillard A., Cornu E., Durieux P., Moulin T., Boutitim F., Jess K.R., Hommel M. Hemorrhagic transformation in ischemic strokes. The MPST-E Study // Stroke, 1999. – Vol. 30, № 7 – С. 7 – 19.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Крук Б. Особливості організації процесу фізичної реабілітації осіб із хребетно-спинномозковою травмою в умовах стаціонару [Електронний ресурс] / Богдан Крук // Спортивна наука України. – 2015. – № 2. – С. 17–21. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9696>
4. Крук БР, Росолянка НЯ. Неінструментальні методи оцінки рівноваги у осіб із черепно-мозковою травмою. РМЖУА [Internet]. 18 Oct. 2018;3(2/1):33-
<https://www.painmedicine.org.ua/index.php/pnmdcn/article/view/129>

5. Росолянка Н. Сучасний стан застосування засобів та методів фізичної реабілітації осіб з черепно-мозковою травмою [Електронний ресурс] / Наталія Росолянка // Спортивна наука України. – 2016. – № 5(75). – С. 46–49.
– Режим доступу:
<http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/453/434>
6. Росолянка Н. Терапевтичний вплив фізичних вправ на функціональні системи в осіб із забоем головного мозку [Електронний ресурс] / Наталія Росолянка, Богдан Крук // Спортивна наука України. – 2017. – № 6(82). – С. 49–53.
– Режим доступу:
<http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/657/636>
7. Фізична реабілітація. Фізична терапія : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2019. – 145 с.
8. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с.